

estonia

Bärgningen
är nödvändig

Peter Örns analysgrupp har visat integritet. Det är inget som uppskattas, skriver Knut Carlqvist.

A nalygruppen för granskning av Estonia-katastrofen har lagt sin delrapport. Den föreslår bärgning av de omkomna och konstaterar att saken missköts från första början. I det är det bara att instämma.

Mediareaktionen är kluven. Thomas Hammarberg gör ett självfullt inlägg i P1:s *Människor och tv* och menar att man kunde göra så mycket gott för de miljoner som ska slösas på bärgningen. Han sade något när Johan Franson inledde sin huvudlösa Operation Övertäckning till en kostnad av 270 miljoner kronor.

Det är möjligt att Estonia

kunnat bli en gravplats, men det hade förutsatt att de anhöriga varit med från början.

Annars följs den dramatiska mallen troget. Anhöriga som önskar en bärgning tussas mot dem som inte vill ha någon.

Det är möjligt att Estonia kunnat bli en gravplats, men det hade förutsatt att de anhöriga varit med från början. Efter det att Ingvar Carlsson lovat bärgning och sedan slingrat sig från sitt löfte genom att använda annars hedervärda personer som Jerzy Einhorn och Caroline Krook som etiska alibin (de pumpades fulla med nensens från Sjöfartsverket) och släppt loss Franson fanns ingen utväg.

Carlsson bagatelliserar sin roll 1994. "Hade jag sagt nej till att bärga så hade jag också blivit kritiserad", säger han till Dagens Nyheter. Men det handlar inte om att undvika kritik, det handlar om att stå vid sitt ord. Dribblandet året som följde var förnedrande för statsministerämbetet; han hade inte kurage att säga att löftet var förhastat. Einhorn och Krook skulle göra det åt honom. Alla förstod vad som pågick, men pressen teg lojalt. Televisionen avstår nu från att reprisera Carlssons tal. Han hålls om ryggen. Och DN angriper analysgruppen i ledaren den 13/11:

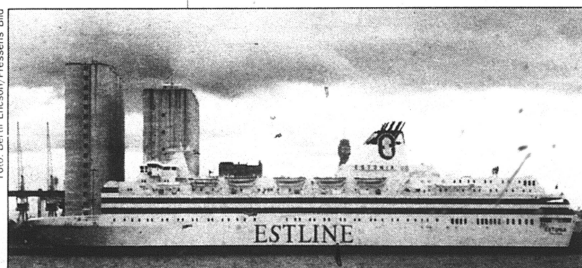
Analysgruppen har genom sitt arbetssätt skaffat sig stort förtroende även bland dem som varit mest aktiva i kraven på bärgning. Den kunde ha utnyttjat detta förtroende för att hjälpa till att ge fler möjlighet att finna den slutpunkt de så länge sökt.

Så lent och inlindat kan man formulera sig. Då analysgruppen har vunnit förtroende bland de anhöriga borde den ha utnyttjat (sic!) detta förtroende till att backa upp regeringen och sjöfartsverket. Att den angripit sin uppgett förutsättningslöst och visat integritet upplevs som hotfullt. Den borde tjäna statsnyttan.

Jag vet inte hur Dagens Nyheter's hållning ska betecknas. Men ord som "oberoende" och "liberal" är inte vad man först griper efter.

KNUT CARLQVIST

Foto: Bertil Ericson/Pressens Bild

Misskött från början. Estonia förtöjd i Värtahamnen i Stockholm ett år före katastrofen.

Den starkt kontraintuitiva slutsatsen syntes vara att uppväxtförhållandena knappast spelade någon roll. Vad skulle psykologerna ha kommit med för förklaringar om de inte vetat att flickorna var enäggstvillingar?

nat skrivit lärda avhandlingar om börens statistiska effektivitet, tre generationer av galna katter, hur man vetenskapligt delar en födelsegång och om fingeravtryckens betydelse i brottmålsutredningar (inte ens enäggstvillingar har identiska fingeravtryck).

Den engelska överklassens talanger

Galtons herostratiska ryktbarhet är dock relaterad till *Hereditary Genius* (1869), där han pavisade att 1 000 män från 300 familjer representerade en anmärkningsvärd mängd vetenskapsmän, musiker, konstnärer och höga officerare. Han ansåg att dessa talanger, ansamlade i den engelska överklassen, till största delen var ärftliga. Härav drog han slutsatsen att samhällets största problem var att de i vid bemärkelse svagsinta förökade sig mångdubbelt mer än de smarta – *reproduction of the unfit*. För att vända denna ödesdigra tendens grundade han 1907 det Eugeniska Sällskapet, som med lock och pock skulle motverka tendensen till ärftlig urartning. Bland medlemmarna fann man G B Shaw, H G Wells och de socialistiska utopikerna, makarna Webb.

Idag är eugenik (grekiska, ungefär "god vid födelsen") naturligtvis ett skällsord som associeras med folkmord, selektiv förintelse och steriliseringskampanjer. Hela idén om att det finns bättre och sämre människor är djupt antipatisk för tidsandan och var det redan när Galton verkade.

En annan fanatisk tvillingforskare, som definitivt gjort ämnet ominöst, var Josef Mengele, ett komplicerat monster som i sanslösa experiment i Auschwitz torterade 3 000 tvillingpar, av vilka endast 157 individer överlevde.

Situationen förbättrades inte av att Englands mest ärade och respekterade psykolog Sir Cyril Burt postumt avslöjades som en faktaffillare. Burt hade på grundval av en i 43 år bedriven studie av 53 par separerade enäggstvillingar bevisat att intelligensen till 75 procent var arvsbestämmd. Fatalt nog visade det sig att många tvillingpar och vetenskapliga medhjälpare inte existerade i sinnevärlden.

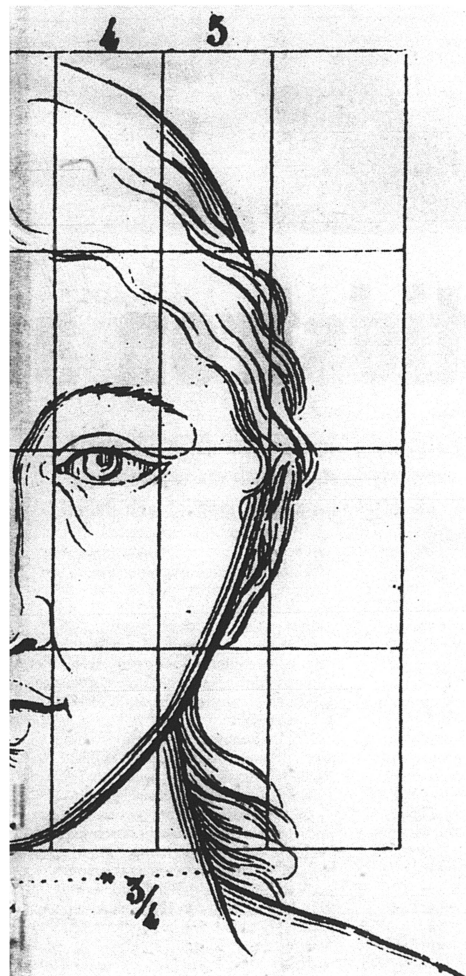
Kontrovers om klockkurvan

Några år senare (1969) hävdade Arthur Jensen från Harvard att den positiva särbehandlingen av i synnerhet afroamerikaner var övervägande fäviskt, eftersom de av genetiska orsaker befann sig en standardavvikelse – 15 IQ-enheter – under den vita befolkningens genomsnittliga IQ. Jensen blev automatiskt akademisk paria. Hans efterföljare, Herrnsteins och Murrays *The Bell Curve* (1994), som påstod att det meritokratiska samhället hade en genetisk snarare än en ekonomisk grundval, hälsades i upplysta kretsar med samma entusiasm som en pesträtt på en bröllopstårta och utsattes för en akademisk motsvarighet till Andra världskrigets bombattor.

Bakom krutroken, som alstrades av striden mellan miljö- och arvsanhängarna, kvarstod det faktum att enäggstvillingar existerar och kan studeras. Följderna av denna forskning redovisas i en andra artikel på onsdag.

SVANTE FOLIN

ör Amy

om de senaste 30 årens tvillingforskning (bibliografin omfattar 34 sidor) och intervjuat de ledande forskarna. *Twins* innehåller mer filosofisk, beteendevetenskaplig och politisk dynamik än de flesta bibliotek ägnade dessa ämnen.

Förekomsten av enäggstvillingar (monozygotiska – MC-tvillingar) är ett naturligt experiment som det politiskt korrekta etablissemanget inte förmått förbjuda – det har fått nöja sig med att hindra och förtala tvillingforskningen. Den har alltid varit suspekt och betraktats som subversiv i förhållande till den dominerande, upplysta, politiska opinionen.

Tvillingforskningens pionjär var Darwins överbegåvade och excentriska kusin Francis Galton, som bland an-